

**ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულო
განკარგულება №
-- აპრილი 2024 წელი**

**ქალაქ თბილისში, საბურთალოს რაიონში, 26 მაისის მოედანთან არსებული
უსახელო სკვერისთვის სახელმწიფო და საზოგადო მოღვაწის აკაკი ჩხენკელის
სახელის მინიჭების შესახებ**

საქართველოს ორგანული კანონის - “ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსი” 68-ე მუხლის პირველი პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტის, „მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ საზღვრებში მდებარე გეოგრაფიული ობიექტების სახელდების წესის დამტკიცების შესახებ“, საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 1 ივნისის №239 დადგენილებისა და „ქ.თბილისის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ საზღვრებში მდებარე გეოგრაფიული ობიექტების სახელდების წესის დამტკიცების შესახებ“, ქ.თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2015 წლის 16 ივნისის №14-59 დადგენილების თანახმად, ქ.თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულომ დაადგინა:

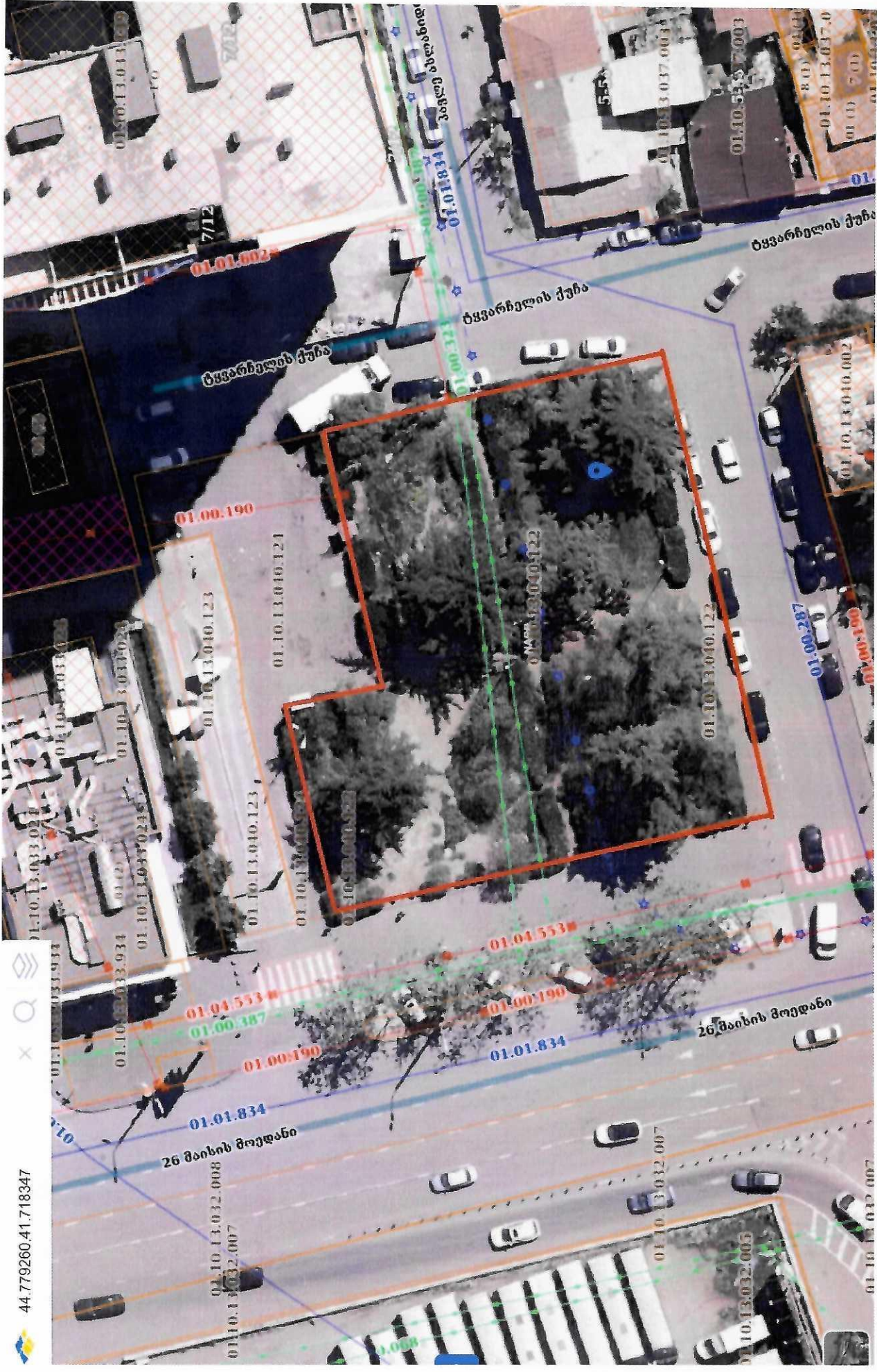
1. საბურთალოს რაიონში, 26 მაისის მოედანთან არსებულ უსახელო სკვერს მიენიჭოს სახელმწიფო და საზოგადო მოღვაწის აკაკი ჩხენკელის სახელი, თანდართული რუკის თანახმად.

2. ქ.თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიამ, ოთხი თვის ვადაში, უზრუნველყოს ამ განკარგულების შესასრულებლად საჭირო ღონისძიებების განხორციელება.

3. განკარგულება, ერთი თვის ვადაში, შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (მისამართი: ქ. თბილისი, დავით აღმაშენებლის ხეივანი, №64), კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

საკრებულოს თავმჯდომარე

გიორგი ტყემალაძე

საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრი

№ 01/1452

16.01.2024

1452-01-2-202401160945

ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერს
ბ-ნ კახა კალაძეს

ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს
თავმჯდომარეს ბ-ნ გიორგი ტყემალაძეს

მაქვს პატივი გაცნობოთ, რომ 2024 წლის 19 მაისს სრულდება 150 წელი საქართველოს პირველი დემოკრატიული რესპუბლიკის ერთ-ერთი დამფუძნებლის, საქართველოს საგარეო საქმეთა პირველი მინისტრის, ბ-ნ აკაკი ჩხენკელის დაბადებიდან.

მოგეხსენებათ, ბ-ნ აკაკი ჩხენკელს დიდი ღვაწლი მიუძღვის საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის დაარსების, ჩვენი ქვეყნის ევროპული პოლიტიკური დღის წესრიგის განსაზღვრისა და თანამედროვე ქართული დიპლომატიის საფუძვლის ჩაყრაში. აღნიშნულის გათვალისწინებით, მიზანშეწონილად მიგვაჩნია ბ-ნ აკაკი ჩხენკელის დაბადების საიუბილეო თარიღის სათანადოდ აღნიშვნა.

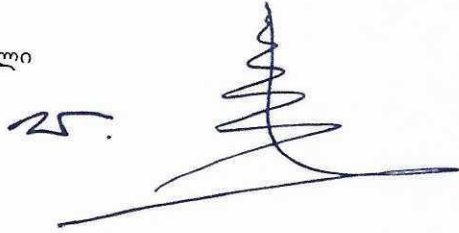
გაცნობებთ, რომ ამ მიზნით, საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრის ბრძანებით (N 01-357; 26/07/2023), შეიქმნა სპეციალური კომისია საგარეო საქმეთა სამინისტროს, სსიპ ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტისა და სსიპ საქართველოს ეროვნული არქივის წარმომადგენელთა შემადგენლობით. კომისიამ 27.09.2023 წ. გამართულ სხდომაზე იმსჯელა საიუბილეო თარიღის ირგვლივ სხვადასხვა ღონისძიების დაგეგმვის თაობაზე.

მათ შორის, ერთ-ერთ აქტივობად განისაზღვრა ქ. თბილისში ცალკეული გეოგრაფიული არეალისთვის (სკვერი, ქუჩა და სხვ.) აკაკი ჩხენკელის სახელის მინიჭება და ქ. თბილისში აკაკი ჩხენკელის სახელობის ბიუსტის განთავსება. მიგვაჩნია, რომ ზემოთ ჩამოთვლილი აქტივობები მნიშვნელოვანი იქნება როგორც საზოგადო მოღვაწის ღვაწლის დაფასების, ისე მისი პიროვნებისა და მოღვაწეობის შესახებ საზოგადოების ცნობიერების ამაღლების თვალსაზრისით.

ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, მოგმართავთ თხოვნით განიხილოთ და შესაბამის სამსახურებს დაავალოთ აკაკი ჩხენკელის ბიუსტის დამზადებასთან და ქალაქ თბილისში მის განთავსებასთან, ასევე გეოგრაფიული არეალისთვის მისი სახელის მინიჭებასთან დაკავშირებული საკითხების უზრუნველყოფა.

კიდევ ერთხელ გიდასტურებთ ღრმა პატივისცემას და გამოვთქვამთ მზადყოფნას შემდგომი თანამშრომლობისთვის.

პატივისცემით,
ილია დარჩიაშვილი

A handwritten signature in black ink, consisting of a series of loops and a long horizontal stroke at the bottom.

ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულო

TBILISI CITY MUNICIPAL ASSEMBLY

წერილის ნომერი: **პ/21211823**
თარიღი: **10/04/2024**

ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის საჯარო სამართლის იურიდიული
პირი ქალაქ თბილისის ტრანსპორტისა და ურბანული განვითარების
საკრებულო
მისამართი: თბილისი, შარტავას ქ. N7

სააგენტოს უფროსს ბატონ ვიქტორ წილოსანს

გაცნობებთ, რომ სახელდებისა და სიმბოლიკის კომისიაში მიმდინარეობს ადმინისტრაციული საქმისწარმოების პროცესი საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრის ილია დარჩიაშვილის 2024 წლის 16 იანვრის საქმე #04-03240163-03 დაკავშირებით, რომლითაც მოთხოვნილია თბილისში ერთ-ერთი გეოგრაფიული ობიექტისთვის საქართველოს პირველი დემოკრატიული რესპუბლიკის ერთ-ერთი დამფუძნებლის, საქართველოს საგარეო საქმეთა პირველი მინისტრის აკაკი ჩხენკელის სახელის მინიჭება.

გთხოვთ, შეისწავლოთ დანართში ჩვენს მიერ არაპროფესიონალურად მოხაზული ტერიტორია და შემდგომში აკაკი ჩხენკელის სახელის მინიჭების მიზნით გამოგვიგზავნოთ 26 მაისის მოედანთან არსებული სკვერის სიტუაციური ნახაზი დანართისა და ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2015 წლის 16 ივნისის #14-59 დადგენილების შესაბამისად.

დანართი 3 (სამი) გვერდი.

ნინო ვარდოსანიძე

ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულო-
სახელდებისა და სიმბოლიკის კომისია-კომისიის
თავმჯდომარე

აკაკი ჩხენკელი

(1874-1959)

ქართველი პოლიტიკოსი და დიპლომატი, საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა მინისტრი, ეროვნული საბჭოსა და დამფუძნებელი კრების წევრი, საქართველოს ელჩი საფრანგეთში.

დაიბადა სოხუმის ოკრუგის სოფელ ოქუმში, მღვდლის მრავალშვილიან ოჯახში. მისი მამა, ივანე ჩხენკელი წარმოშობით ხონიდან იყო და სოხუმის ოკრუგში იყო გამწესებული სამუშაოდ. დედა გვარად ბოჭორიშვილი იყო. ჰყავდა ორი ძმა და ორი და. აკაკი ჩხენკელი იყო ქართველი ენათმეცნიერის კიტა ჩხენკელის ძმა.

დაწყებითი განათლება მიიღო ხონის სასწავლებლებში. 1891 წელს ჩაირიცხა თბილისის სასულიერო სემინარიაში, სადაც ჩაება სემინარისტების არალეგალურ წრეებში და ეცნობოდა სოციალ-დემოკრატიულ იდეებს. 1893 წელს გარიცხეს სასწავლებლიდან გაფიცვაში მონაწილეობის გამო. 1894-1895 წლებში აგრძელებდა სოციალ-დემოკრატიის შესწავლას და ემზადებოდა უმაღლეს სასწავლებელში სწავლის გასაგრძელებლად. 1896-1901 წლებში სწავლობდა კიევის, მოსკოვისა და პეტერბურგის უნივერსიტეტებში იურიდიულ ფაკულტეტზე. იყო წევრი სტუდენტური სოციალ-დემოკრატიული ორგანიზაციებისა. პარალელურად თანამშრომლობდა ქართულ ჟურნალთან, იყენებდა ფსევდონიმებს „პ. ოქუმელი“, „ა. ოქუმელი“, „ანჩინი“, „ანჩიკი“, „წინწყალი“ და სხვა. სტუდენტურ გამოსვლებში მონაწილეობის გამო სწავლა ვეღარ გააგრძელა და სამშობლოში დაბრუნდა.

1902-1904 წლებში მუშაობდა ადვოკატად სოხუმის ოკრუგში. აქტიურად მონაწილეობდა საზოგადოებრივ ცხოვრებაში, წერდა სტატიებს ქართულ და რუსულ პრესაში. ამავე პერიოდში ცოლად შეირთო მაკრინე სიმონის ასული თურქია. ეწინააღმდეგებოდა რუსეთის შოვინისტურ ანტიქართულ პოლიტიკას, რის გამოც კავკასიიდან გაასახლეს. 1905-1910 წლებში იმყოფებოდა საზღვარგარეთ. სამი წლის განმავლობაში ბერლინში სწავლობდა მუშათა მოძრაობის თეორიას და პრაქტიკას, ვენაში – ეროვნულ საკითხს, პარიზში – პოლიტიკურ მოძრაობას, ლონდონში –

ინგლისისა და რუსეთის მეტოქეობის საკითხებს აზიაში. ამ პერიოდში განუწყვეტლივ თანამშრომლობდა ქართულ სოციალ-დემოკრატიულ პრესასთან, ესწრებოდა სოციალისტურ კონგრესებსა და კონფერენციებს. 1907 წელს დაასრულა ლაიფციგის უნივერსიტეტი და სწავლა განაგრძო ჟენევაში.

1909 წელს ჩავიდა თბილისში, ხელმძღვანელობდა სოციალ-დემოკრატიულ გამოცემებს. 1910 წელს დააპატიმრა ჟანდარმერიამ და ჩასვეს ჯერ მეტეხის ციხეში, შემდეგ კი გადასახლეს დონის როსტოვში. გადასახლებიდან გაიქცა და დაბრუნდა საქართველოში. ცხოვრობდა ბათუმში. 1912 წელს აირჩიეს მეოთხე მოწვევის რუსეთის იმპერიის სახელმწიფო დუმის დეპუტატად ბათუმის და ყარსის ოლქებიდან და სოხუმის ოკრუგიდან. შედიოდა სათათბიროს სოციალ-დემოკრატიულ ფრაქციაში. მისი საქმიანობის მთავარი მიიმართულება იყო საგარეო პოლიტიკის საკითხები, ხელმძღვანელობდა შეკითხვათა კომისიას.

1912 წელს სათათბიროს ტრიბუნლიდან გააპროტესტა ქართველების უფლებების შელახვა და მოითხოვა ეროვნულ-კულტურული ავტონომია. გამოვიდა ტირიფონის ვაკეზე სამხედრო პოლიგონის მოწყობის წინააღმდეგ. 1914 წელს ფრაქციის სახელით მხარი არ დაუჭირა სამხედრო ბიუჯეტს, რასაც მეფის ხელისუფლების მკაცრი რეაქცია მოჰყვა. 1914 წელს მონაწილეობდა ბრიუსელის თათბირში, რომელიც მოიწვია საერთაშორისო სოციალ-დემოკრატიულმა ბიურომ. 1916 წლის ივნისში სათათბიროს ტრიბუნლიდან იცავდა ე.წ. მოლაღატე აჭარლების უფლებებს. პირველი მსოფლიო ომის დაწყებისა და კავკასიის ფრონტის გახსნის შემდეგ რუსეთის იმპერია აპირებდა ფრონტისპირა ზოლში მცხოვრები აჭარლების მასობრივ აყრასა და გადასახლებას. ჩხენკელმა მოახერხა პროცესის შეჩერება, ბევრი ადამიანი გადაარჩინა გადასახლებას, დააარსა „აჭარლების დამხმარე კომიტეტი“, აგროვებდა შემოწირულობებს გადასახლებით დაზარალებულთათვის, რის გამოც აჭარაში დიდი პოპულარობა მოიპოვა.

1917 წლის თებერვლის რევოლუციის შემდეგ დროებით მთავრობის მიერ დაინიშნა ამიერკავკასიის განსაკუთრებული კომიტეტის წევრად. აპრილიდან ნოემბრამდე იყო ეროვნული ინტერპარტიული საბჭოს თავმჯდომარე. 1917 წლის ნოემბრიდან იყო საქართველოს ეროვნული საბჭოს თავმჯდომარის ამხანაგი. მანვე გახსნა საბჭოს პირველი ყრილობა. იყო ქართული უნივერსიტეტის დამფუძნებელი საზოგადოების წევრი და 1918 წლის 8 თებერვალს თავმჯდომარეობდა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გახსნას. 1918 წლის თებერვლიდან იყო ამიერკავკასიის სეიმის წევრი. ამავდროულად იყო ამიერკავკასიის კომისარიატის შემადგენლობაში, ჯერ იკავებდა შინაგან საქმეთა კომისრის, ხოლო შემდეგ საგარეო საქმეთა კომისრის თანამდებობას. 1918 წლის 22 აპრილიდან 26 მაისამდე იყო ამიერკავკასიის დემოკრატიული ფედერაციული რესპუბლიკის მთავრობის მეთაური და საგარეო საქმეთა მინისტრი. აპრილში ხელმძღვანელობდა ამიერკავკასიის დელეგაცია ს ტრაპიზონის სამშვიდობო კონფერენციაზე.

1918 წლის 26 მაისს, საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის გამოცხადების შემდეგ დაინიშნა რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა მინისტრად. ივნისში ხელმძღვანელობდა გერმანიის იმპერიაში მივლენილ ქართულ დელეგაციას. 1919 წლის მარტში აირჩიეს დამფუძნებელი კრების წევრად. იმავე წელს დაინიშნა ევროპაში რესპუბლიკის საგანგებო წარმომადგენლად.

ბევრი იმუშავა საქართველოს იურიდიული აღიარებისთვის, ერთა ლიგაში საქართველოს გაწევრიანებისთვის. 1920 წლის აპრილში გრიგოლ გიორგაძესთან ერთად მოიარა მესხეთი და აჭარა, სადაც ადგილობრივების პრობლემებს გაეცნო.[2]

საბჭოთა ოკუპაციის შემდეგ მოღვწეობდა საფრანგეთში, სადაც იკავებდა საფრაგეთში საქართველოს ელჩის თანამდებობას. 1922 წლის აპრილში ხელმძღვანელობდა ქართულ დელეგაციას გენუის კონფერენციაზე და ცდილობდა, დაეყენებინა საქართველოს საკითხი. მოღვწეობდა საქართველოს ოკუპაციის საკითხის გაშუქებისთვის, ზოლშევიკური პროპაგანდის გასანიტრლებლად და საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენის მომხრეების მოსაპოვებლად. 1924 წლის სექტემბერში აგვისტოს აჯანყების ჩახშობის შემდეგ საქართველოს სსრ-ის ხელისუფლებამ მოახდინა მისი ქონების კონფისკაცია.[3] მისი დიპლომატიური მოღვაწეობდა გაგრძელდა 13 წლის განმავლობაში, 1934 წლამდე, საფრანგეთის მიერ საბჭოთა კავშირის აღიარებამდე. 1934 წელს ქართული საელჩოს გაუქმების შემდეგ დიპლომატიური სტატუსის გარეშე აგრძელებდა მუშაობას, თანამშრომლობდა ქართულ ემიგრანტულ გამოცემებში, გამოაქვეყნა რამდენიმე სამეცნიერო ნაშრომი. მეორე მსოფლიო ომის დასრულების შემდეგ აქტიურად იყო ჩართული საერთაშორისო ანტიკომუნისტური გაერთიანების შექმნის პროცესში.

გარდაიცვალა ხანმოკლე ავადმყოფობის შემდეგ 1959 წლის 3 იანვარს, პარიზში, ზუსიკოს საავადმყოფოში. დაკრძალულია ლევილის ქართველთა სასაფლაოზე.